

מוזיקה שמדברת אלינו

איך מילים של שיר משקפות מצב רוח – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- הטקסט: חלון בקומה שלוש (שיר מקורי שלנו) · 6
חלק א' – שחייה על פני השטח 7
חלק ב' – צלילה 8
חלק ג' – מעמקים 10
בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה 13
מפתח תשובות למורה 14

כלים לקריאה

- דף האסטרטגיות 2
מפת הצלילה 3
סימניות לגזירה 4
כרטיסי מילים לקיפול 5

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מסכמים במשפט

מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?

בוחנים בעין ביקורתית

האם הנימוקים משכנעים? מה חסר?

מחברים לחיים

איפה פגשתי משהו דומה? מה עמדת?

בזמן הטקסט

מסמנים בעיפרון

מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.

עוצרים בתחנות

מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?

ממפים את הטעון

טענה, נימוקים, טענת נגד, הפרכה ומסקנה. שימו לב למילות קישור.

לפני הטקסט

מציצים בכותרת ובתמונה

על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?

קובעים מטרה

למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?

מזהים סוגה ומטרה

טור, כתבה, מאמר טיעון? מה הכותב/ת רוצה להשיג?

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים
ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: שיר מקורי + ניתוח

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
תקופות מתוחות	זמנים של לחץ ודאגה	
פופולריות	מידת האהדה והתפוצה	
מד חום	כאן: כלי שמראה את מצב הרוח	
משקפים	מראים את מה שקיים	
מעצבים	יוצרים ומשנים	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- האם הטיעון משכנע? למה?
- מה טענת הנגד החזקה ביותר?
- מה עמדת המנומקת?
- איך זה מתחבר לחברה שלנו?

השאלה שלי: 📝

מוזיקה שמדברת אלינו
חט"ע

צלילה

בין השורות

- מה תפקיד הפסקה בטקסט?
- איזה יחס לוגי יוצרת מילת הקישור?
- מה המטרה של הכותב/ת?
- מה פירוש הביטוי בהקשר?

השאלה שלי: 📝

מוזיקה שמדברת אלינו
חט"ע

פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

השאלה שלי: 📝

מוזיקה שמדברת אלינו
חט"ע

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות.

תקופות מתוחות	זמנים של לחץ ודאגה
פופולריות	מידת האהדה והתפוצה
מד חום	כאן: כלי שמראה את מצב הרוח
משקפים	מראים את מה שקיים
מעצבים	יוצרים ומשנים
ואילו	ניגוד בין שני סוגי תקופות
לפי גישה זו	הצגת עמדה ושיוכה למקור
אחרים טוענים	הצגת עמדה נגדית

הטקסט · שיר מקורי + ניתוח

חלון בקומה שלוש (שיר מקורי שלנו)

לפני הקריאה

סוג הטקסט: שיר מקורי + ניתוח. האם לדעתכם השירים שאתם שומעים משקפים את מה שאתם מרגישים, או משנים אותו?

הניחוש שלי:

מילון קטן

תקופות מתוחות

זמנים של לחץ ודאגה

פופולריות

מידת האהדה והתפוצה

מד חום

כאן: כלי שמראה את מצב הרוח

משקפים

מראים את מה שקיים

מעצבים

יוצרים ומשנים

הערות שלי

1 בית ראשון: בחלון בקומה שלוש / יש מישהי שלא ישנה, העיר כבויה, הלב דולק, / והשעון שוב לא עונה.

2 פזמון: אבל בבוקר יהיה אור, / אבל בבוקר יהיה אור, גם אם הלילה הוא חומה, / אני אמצא בה סדק לעבור.

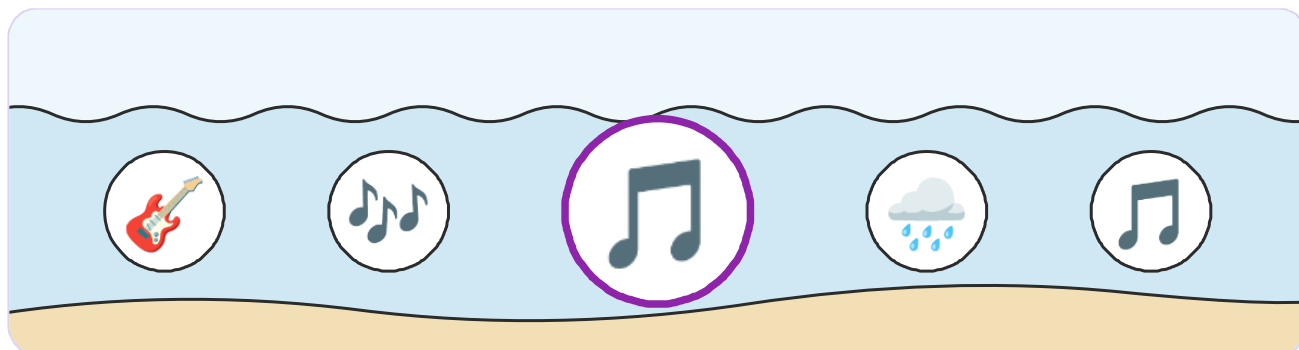
3 בית שני: את ההודעה שלא שלחתי / אני מקפלת לציפור, אולי מחר אמצא מילים, / אולי מחר יהיה לי אומץ לחזור.

● **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

4 ניתוח קצר: השיר בנוי על ניגוד בין לילה לבוקר, חושך לאור. החזרה בפזמון ('אבל בבוקר יהיה אור') פועלת כמו מנטרה – משפט שהדוברת אומרת לעצמה כדי להחזיק מעמד. הדימוי 'הלילה הוא חומה' מתאר קושי שנראה בלתי עביר, אבל ה'סדק' מסמן תקווה קטנה.

5 חוקרי תרבות מציינים כי בתקופות מתוחות עולה הפופולריות של שירים העוסקים בתקווה, בבית ובביחד, ואילו בתקופות רגועות מתחזקים שירי מסיבה ואהבה. שירים, לפי גישה זו, הם 'מד חום' של מצב הרוח הציבורי. אחרים טוענים שהקשר הפוך: השירים אינם רק משקפים את הרגש – הם גם מעצבים אותו, ומלמדים אותנו מה מותר להרגיש.

פסקת הרחבה – חט"ע

חלון בקומה שלוש (שיר מקורי שלנו)

שם: _____

חלק א' - שחייה על פני השטח

נאחר מידע מדויק בשיר, בניתוח ובפסקת החוקרים.

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

איפה נמצאת הדוברת?

א בחלון בקומה שלוש

ג בבית הספר

ב בים

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה היא עושה עם ההודעה שלא שלחה?

א מקפלת לציפור

ג שולחת

ב מוחקת

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

3

איזו שורה חוזרת בפזמון?

א אבל בבוקר יהיה אור

ג השעון לא עונה

ב העיר כבויה

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון X
לפי חוקרי תרבות, בתקופות רגועות מתחזקים שירי תקווה.	☐	☐
הגישה השנייה טוענת ששירים גם מעצבים את הרגש.	☐	☐
בפזמון חוזרת השורה 'אבל בבוקר יהיה אור'.	☐	☐
כל החוקרים מסכימים ששירים רק משקפים רגש.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

למרות

מעצבים

משקפים

ואילו

מחסן מילים:

1. בתקופות מתוחות עולים שירי תקווה, _____ בתקופות רגועות מתחזקים שירי מסיבה.

2. לפי הגישה הראשונה, השירים _____ את מצב הרוח הציבורי.

3. אחרים טוענים שהשירים גם _____ את הרגש.

שאלות לפי עומק · חט"ע

חלון בקומה שלוש (שיר מקורי שלנו) (המשך) שם:

חלק ב' - צלילה

נבחן את מבנה הטקסט, את הקישורים ואת היחס בין העמדות.

סימון בטקסט

צלילה · בין השורות

6

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את מילת הניגוד בפסקת חוקרי התרבות.
- סמנו בכחול את המטפורה בפסקה האחרונה ואת המשפט שמסביר אותה.

מיון וארגון

צלילה · בין השורות

7

אמצעי אמנותי – איזה מהם? (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	חזרה	דימוי/מטפורה	ניגוד
אבל בבוקר יהיה אור (2x)	☐	☐	☐
הלילה הוא חומה	☐	☐	☐
העיר כבויה, הלב דולק	☐	☐	☐
הודעה מקופלת לציפור	☐	☐	☐

קישור מושגים

צלילה · בין השורות

8

מתחו קו בין המילה או הביטוי לתפקידם בטקסט

א. הצגת עמדה נגדית	1. ואילו
ב. ניגוד בין שני סוגי תקופות	2. לפי גישה זו
ג. מעבר מקושי לתקווה	3. אחרים טוענים
ד. הצגת עמדה ושיזכה למקור	4. אבל (בפזמון)

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

9

מהו התפקיד של הפזמון במבנה השיר?

- א. מעגן את המסר המרכזי וחוזר כמו מנטרה
- ב. מספר עלילה חדשה
- ג. מציג דמות חדשה

שאלות לפי עומק · חט"ע

חלון בקומה שלוש (שיר מקורי שלנו) (המשך) שם:

מבנה ומטרה צלילה · בין השורות

10

מהו הדימוי 'מד חום' בפסקה האחרונה?

- א מטפורה: שיר מודד את מצב הרוח הציבורי
- ב תיאור רפואי
- ג שם של שיר

מבנה ומטרה צלילה · בין השורות

11

מה היחס בין שתי העמדות בפסקה האחרונה?

- א 'משקפים' לעומת 'מעצבים' – ניגוד
- ב שתיהן זהות
- ג אחת היא דוגמה לשנייה

מבנה ומטרה צלילה · בין השורות

12

מה תפקידן של פסקת הניתוח ושל פסקת חוקרי התרבות ביחס לשיר? הסבירו כיצד הן מרחיבות את המבט מהחווייה הפרטית אל הציבור.

מבנה ומטרה צלילה · בין השורות

13

הפסקה האחרונה מציגה שתי עמדות. הציגו אותן, הסבירו את תפקיד הביטוי 'אחרים טוענים' בקישור ביניהן, והביעו עמדה מנומקת בעזרת דוגמה מהשיר.

שאלות לפי עומק • חט"ע

חלון בקומה שלוש (שיר מקורי שלנו) (המשך) שם:

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

14

השלימו טבלת טיעון: שתי העמדות מהפסקה האחרונה, ובשורה השלישית – עמדתכם.

טענה	נימוק	דוגמה מהטקסט

חלק ג' – מעמקים

נגבש עמדה אישית מנומקת ונכתוב בעקבות הטקסט.

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

15

איזו עמדה מהטקסט מייצגת כל אחד מהם? הוסיפו נימוק משלכם לכל צד.

מקרה לבחינה: שתי עמדות בבית אחד

עומר, תלמיד י"א, שם לב שחבריו משתפים בחודשים האחרונים שירים על בית וביחד. אחותו אומרת: 'זה רק מראה מה כולם מרגישים'. עומר חושב שהשירים גם משנים את ההרגשה.

שאלות לפי עומק · חט"ע

חלון בקומה שלוש (שיר מקורי שלנו) (המשך) שם:

כתיבה ונימוק

המעמקים · מעבר לשורות

16

כתבו ניתוח מנומק (8-10 שורות): כיצד השיר משקף מצב רוח של 'תקופה מאתגרת'? הביאו שני אמצעים אמנותיים וציטוט לכל אחד. אחר כך: האם לדעתכם שירים 'משקפים' או 'מעצבים' רגש?

כלי חוסן

המעמקים · מעבר לשורות

17

בחרו שיר שליווה אתכם בתקופה מאתגרת. כתבו פסקה לפי מעש"ה: מה קרה, מה הרגשתם, מה שאלתם, ואיזו הכוונה השיר נתן לכם. סכמו: האם השיר שיקף או עיצב את רגשותיכם?

שיח בכיתה

המעמקים · מעבר לשורות

18

מעגל שיח

- איזה סוג שיר אתם שומעים כשאתם עצובים? וכשאתם שמחים?
- האם שיר יכול לשנות לכם את מצב הרוח? איך?
- אם הייתם כותבים 'שיר של הכיתה', על מה הוא היה?

שאלות לפי עומק · חט"ע

חלון בקומה שלוש (שיר מקורי שלנו) (המשך) שם:

ייצוג חזותי

המעמקים · מעבר לשורות

19

שרטטו 'מד חום' של מצב רוח ציבורי וסמנו עליו סוגי שירים לפי הטקסט.

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
🤔	😊	😊	אני יודע/ת לזהות חזרה, דימוי וניגוד ולהביא ציטוט לכל אחד.
🤔	😊	😊	אני יודע/ת להציג את שתי העמדות על הקשר בין שירים לרגש.
🤔	😊	😊	אני יודע/ת לנסח עמדה מנומקת עם דוגמה מהטקסט.

🎵 מוזיקה שמדברת אלינו • חט"ע

תאריך:

1. משקפים או מעצבים? העמדה שלי במשפט:

2. אמצעי אמנותי אחד והתפקיד שלו:

3. מילת קישור שלמדתי לזהות היום:

כמה נהייתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה – חט"ע. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	א. בחלון בקומה שלוש
2	א. מקפלת לציפור
3	א. אבל בבוקר יהיה אור
4	1. לא נכון 2. נכון 3. נכון 4. לא נכון
7	אבל בבוקר יהיה אור (2x) ← חזרה; הלילה הוא חומה ← דימוי/מטפורה; העיר כבויה, הלב דולק ← ניגוד; הודעה מקופלת לציפור ← דימוי/מטפורה
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג
9	א. מעגן את המסר המרכזי וחוזר כמו מנטרה
10	א. מטפורה: שיר מודד את מצב הרוח הציבורי
11	א. 'משקפים' לעומת 'מעצבים' – ניגוד

יצרה: רוית ראש בן ישי

קוראים את העולם שלנו • מוזיקה שמדברת אלינו • חוברת תלמיד לחט"ע

